

La llegenda del comte l'Arnau, que ens conta

*de com els moros, foragitats de Montgrony pels pagesos del comte,
arribaren a Alpens*

La tradició no ens presenta la gran figura del comte l'Arnau prou definida. La veu popular sovint es contradiu i ens en parla d'una manera inconcordant. Unes vegades en fa un heroi i d'altres la considera un monstre. Aquest concepte està força més estès que el primer. Explicarem allò que n'hem sentit dir, encara que uns conceptes no lliguin i àdhuc s'oposin a uns altres.

El comte l'Arnau era baró de Mataplana. La seva baronia comprenia una bona part del Ripollès, i era senyor dels castells de Mataplana, on tenia la residència principal, del de Solans, dels de les Dames i de Blancafort i del de Castellar de N'Hug.

Llavors de la invasió del moros, els sarraïns van arribar fins al peu del Montgrony, però no es van creure amb prou forces per a envair aquell cim tan agrest. Van imposar un tribut anyal a la pagesia que consistia en cent donzelles, cent cavalls blancs, cent vaques lleteres i cent vedells. Aquest tribut era pagat amb molta recança, tant perquè resultava ominós com perquè representava la ruïna del país.

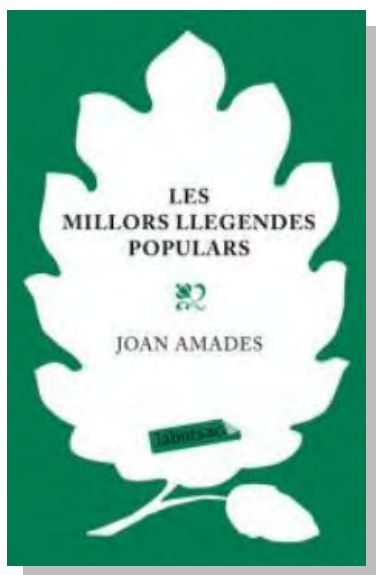
El comte l'Arnau va convocar els vassalls al santuari de Montgrony i els proposà armar-se per tal d'abatre els alarbs i alliberar-se del tribut, tan vexatori. Tots els reunits, davant de la imatge de la Mare de Déu, van prometre ajudar el comte i posar-se al seu costat.

Els moros de seguida de veure's atacats van reaccionar amb tant de braó, que els nostres es veieren obligats a fugir cap a Monegals, vila important que diuen que hi hagué al cim de Montgrony, que era aleshores la capital d'aquesta contrada i de la qual avui només resten uns quants enderrocs. El comte l'Arnau també va fugir i, corrent com el vent, arribà fins a la Cova del Montó, que encara s'obre en la cinglera dreta del Freser, ben a la vora del riu, en terme de Campdevàrol. Els moros el van perseguir, però no es sentiren lleugers per a pujar en aquell cingle tan espadat i van idear un enginy. Amuntegaren el brancatge de molts arbres i en feren una mena d'escala. Així pogueren assolir la cova. El comte, però, des de la boca, armat de la seva espasa, els anava ventant espasades a mesura que se li anaven presentant. En va matar tants, que encara fins no fa pas gaire temps hom trobava per aquells verals ossos dels molts sarraïns morts pel comte. Finalment van comprendre que si persistien en llur afany no en quedaria ni un, i van decidir deixar-lo estar.

Mentre el sarraïns tractaven d'abatre el comte, els seus pagesos havien reaccionat del contratemps sofert. A tocs de corn feren córrer la nova del que havia passat. Tots novament van aplegar-se, plens de coratge i armats fins a les dents, i desferen els guardians del castell on residia el rei moro i el van matar. Aquella batalla va produir-se al paratge anomenat els Closos, que, segons veu popular, en altre temps s'havia anomenat els Enclosos, fent referència a l'exèrcit moro que, de retorn de batre

el comte, fou enclòs pels gombrenencs, que els esperaven. Hom ha trobat per aquells verals ossos humans i, sobretot, mitges llunes de ferro de les que havien portat els sarraïns en llurs turbants com a ensenya del mahometisme.

Per tota aquella rogalia va córrer la veu de la gran victòria assolida pels pagesos del comte contra els sarraïns, i foren molts els qui van sumar-se contra els moros, que d'aquella investida hagueren de recular fins a Alpens. Al Montgrony fou, doncs, segons la tradició, on s'inicià la reconquesta de la terra del poder agarè, i el comte l'Arnau en fou el cabdill i el propulsor.

[Comprar el llibre](#)